

بسم الله الرحمن الرحيم

نشست ناتو در لیتوانیا و دلالت‌های آن

(ترجمه)

پرسش:

دولت‌های عضو پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو)، نشست خویش را این بار در روزهای 11 و 12 جولای 2023م در یکی از جمهوریت‌های بالتیک در مرز با روسیه برگزار نمودند. نتایج برآمده از این نشست چیست؟ و چرا پیشنهاد اوکراین برای پیوستن به ناتو پذیرفته نشد؟ و این که حوادث جنگ اوکراین به کدام جهت می‌رود؟

پاسخ:

برای روشن شدن پاسخ به پرسش‌های مطرح شده به بررسی امور زیر می‌پردازیم:

1. در بیانیه پایانی ناتو حدوداً 90 بند ذکر گردیده، که برخی از آن به جنگ اوکراین و روسیه و برخی دیگر به سایر قضایا مربوط می‌شود. بناءً این بیانیه شامل آن عده از قضایای بین‌المللی می‌شود که به تسلط و نفوذ امریکا، به صورت خاص و غرب به صورت عام، بالای جهان مربوط است. چنانچه بعضی از این بندها به روسیه و جنگ در اوکراین و نیز به چین و منطقه بحر هند و بحر آرام و دولت‌های دخیل در آن و همچنین روابط با اتحادیه اروپا و خاورمیانه، ایران، عراق، اردن و افریقا تعلق می‌گیرد. در این بیانیه، برتری جویی و تسلط آن بالای جهان و نیز اثبات رهبری جهان توسط غرب به وضوح هویداست و نیز هویداست که غرب دیگران را تهدید نموده و سعی می‌کند خود را بالای دیگران تحمیل نماید. غرب نقشه سیاست جهانی را طوری ترسیم می‌نماید که تسلط غرب به رهبری امریکا و یا حتی تسلط امریکا زیر نام پیمان ناتو را تضمین نماید. امریکا به دلیل تحقق هدف فوق به عنوان دستاوردی بزرگ برای ناتو از فرط شادی نزدیک است پرواز کند، زیرا بر اساس این دستاورد، امریکا حتی بالای سایر دولت‌های غربی از جمله دولت‌های اتحادیه اروپا تسلط پیدا می‌کند و به همین دلیل است که امریکا با گسترش دادن ساحه زیر پوشش سپر دفاعی خود و شامل نمودن فنلند و سوئد پس از موافقت ترکیه به رهبری اردوغان با عضویت این دو دولت، برای استحکام بیشتر اروپا دست به کار شد.

این دستاورد در حقیقت ضربه محکمی به تلاش‌های اروپا به رهبری فرانسه برای رهایی از تسلط امریکا و ساخت قدرت مستقل اروپایی نیز هست. ماکرون، رئیس‌جمهور فرانسه قبلاً در ماه نومبر سال 2019م در مورد ناتو گفته بود که این ائتلاف به مردیهی در بستر می‌ماند و از اروپا خواست تا قدرت مخصوص خود را بسازد. این سخنان ماکرون خشم امریکا را برانگیخت و آن را وادار نمود بر تقویت ناتو تأکید نماید. با فرا رسیدن جنگ اوکراین، فرصت طلایی برای امریکا فراهم گردید تا از بیرون شدن اروپا از زیر چتر و تسلط و قلدری امریکا جلوگیری نماید.

2. در خصوص اوکراین، امریکا در حال حاضر با پیوستن آن به پیمان ناتو موافقت نکرد، بایدن رئیس‌جمهور امریکا در پایان نشست گفت: «رهبران پیمان ناتون با عضویت اوکراین در بعد از جنگ موافقت نمودند.» (منبع: بی بی سی، 12 جولای 2023م) الیزابت

ستکنی، سخنگوی وزارت خارجه آمریکا گفت: «عضویت اوکراین در ناتو در حال حاضر ناممکن است و این مسأله در جریان جنگ مطرح نمی‌شود. اولویت واشنگتن در نشست ناتو این است که حمایت از اوکراین هم‌چنان ادامه یابد.» (منبع: سکای نیوز، الجزیره، 11 جولای 2023م) در بیانیه پایانی که رهبران ناتو با آن موافقت نموده اند، چنین گفته شده: «آینده اوکراین در ناتو است و مسأله یکجا شدن کی‌یف با اروپا و پیمان آتلانتیک از مرحله نیاز به مرحله کار عملی برای عضویت رسیده.» در بیانیه هم‌چنین گفته شده: «به زودی در وضعیتی قرار خواهیم گرفت که به ما اجازه خواهد داد از اوکراین دعوت نماییم در صورت موافقت اعضا و فراهم شدن شروط، به پیمان ناتو ملحق شود.» (منبع: الجزیره، 11 جولای 2023م)

رهبران ناتو به مرحله‌ی نرسیده اند که از کی‌یف برای عضویت در ناتو دعوت نمایند و یا برای پیوستن آن به ناتو یک جدول زمانی اعلان کنند، اما آنان این خواسته را بخشی از نقشه کاری این عضویت تلقی نمودند و این کار، مانعی را که بر سر راه اوکراین برای پیوستن به ناتو قرار دارد، عملاً بر طرف می‌نماید، یعنی به مجرد این که جنگ پایان یابد، اوکراین به عضویت ناتو در خواهد آمد، شاید هم شرایط تغییر کند و دولت‌های ناتو وادار به عضویت اوکراین در ناتو شوند؛ بلکه حتی ممکن است موقف آمریکا، که تصمیم گیرنده اصلی می‌باشد، تغییر نموده و عضویت اوکراین را اعلان کند. به این ترتیب، تمام محاسبات روسیه در مورد اعلان جنگ علیه اوکراین، با خاک یکسان خواهد شد.

3. این موقف آمریکا، زلنسکی، رئیس‌جمهور اوکراین را خشم‌گین نمود و در حالی که روانه حضور در نشست مذکور بود، از محتوای بیانیه پایانی باخبر شد و در تویتر خود چنین نوشت: «این مضحک است! بی سابقه و نامعقول است که برای عضویت اوکراین در ناتو چهارچوب زمانی مشخص نشود. روشن نبودن این مسأله نشانه ضعف است و مشخص نشدن چهارچوب زمانی متفق علیه به این معناست که عضویت کشور ما ممکن است در نهایت تبدیل به برگه‌ی برای چانه‌زنی شود.»

بیانیه‌های پایانی در نخست توسط تصمیم گیرنده اصلی آماده می‌شود، سپس در نشست‌ها و کنفرانس‌ها به مناقشه گذاشته می‌شود و در نهایت یا در آن تعدیل صورت می‌گیرد و یا چنان که هست تأیید می‌شود. اعضای هیأت آمریکا به دلیل خشم یکبارگی زلنسکی خشم‌گین شده و او را به آرامش و پذیرفتن کمک‌های امنیتی وعده داده شده تشویق نمودند. زلنسکی، رئیس‌جمهور اوکراین سکوت کرد و اظهارات خود را این چنین تغییر داد: «ناتو به زودی برای اوکراین امنیت به باور خواهد آورد و اوکراین باعث تقویت ناتو خواهد شد.» (منبع: بی بی سی، 12 جولای 2023م) جهت معلومات باید گفت که ناتو در سال 2008م اعلان نموده بود که برای کار در جهت پیوستن اوکراین به ناتو در آینده هم‌چنان پایبند است. یانس ستولتنبرگ، سرمنشی ناتو نیز در اظهاراتی گفت: «مشخص نشدن جدول زمانی برای پیوستن اوکراین توسط اعضای ناتو باعث دلخوردگی زلنسکی رئیس‌جمهور اوکراین گردیده است.» اما او: «تأکید نمود که کمک ناتو برای اوکراین هم‌چنان ادامه خواهد داشت.» وی اعلان نمود: «اعضای پیمان با برنامه دفاعی فراگیر برای اروپا با روسیه و کمک نظامی به کییف موافقت نموده اند.» (منبع: الجزیره، 11 جولای 2023م)

پس آمریکا در حال حاضر با پیوستن اوکراین به ناتو موافقت نکرده، زیرا نمی‌خواهد در جنگ مستقیم دخیل شده و سربازان خود را برای جنگیدن به آن جا بفرستد، چنان چه در ماده پنجم پیمان نامه واشنگتن برای ناتو در زمان تأسیس آن به تاریخ 4 اپریل 1949م گفته شده که هرگونه تجاوز به هر یک از اعضای ناتو به معنای تجاوز به تمام اعضا به حساب می‌آید. پس آمریکا قصد دارد تجهیزات و اسلحه بفرستد تا روس‌ها و اوکراینی‌ها یکدیگر را با آن به قتل رسانند تا آن که روس‌ها شکست بخورند و پس از آن اوکراین به ناتو

ملحق شود و آنگاه نیروهای امریکا وارد اوکراین شوند و پایگاه‌های نظامی خود را در فاصله‌ی نه چندان دور از مسکو، پایتخت روسیه برپا کنند.

4. در بیانیه‌ی مذکور، چنان که بسیاری از رسانه‌ها منتشر نموده و برخی از رسانه‌ها جزئیات و بندهای آن را نیز منتشر نموده اند، تأکید شده که: «اعضای ناتو با هم و به گونه‌ی قطعی هم‌چنان در برابر تهدیدها و چلنج‌های روسیه قرار خواهند گرفت و این که روسیه بزرگ‌ترین تهدید برای امنیت هم‌پیمانان ناتو و نیز صلح منطقه‌ی اروپا و منطقه‌ی ناتو به شمار می‌رود.» به گونه‌ی مثال؛ در بند 34 بیانیه چنین گفته شده: «با توجه به تغییرات اساسی و بنیادین محیط امنیتی، ما دفاع جمعی از پیمان مان را در برابر تمام تهدیدها و از تمام جهت‌ها استحکام می‌بخشیم. چنان چه از سال 2014م، (زمانی که روسیه اقدام به ملحق کردن جزیره‌ی کریمیه به روسیه نمود و حضورش را در شرق اوکراین تقویت بخشید)، مخصوصاً در کنفرانس مادرید در سال 2022م، ما یک سلسله تصامیمی را جهت تقویت موقف خویش و نیز مشخص نمودن مسیر واضح و روشنی برای تغییرات سریع نظامی اتخاذ نمودیم. امروز نیز بر سر یک سلسله تدابیر مهمی جهت تقویت موقف دفاعی و بازدارنده‌ی پیمان ناتو در تمام عرصه‌ها به توافق رسیدیم، به شمول تقویت دفاع‌های نیروی مقدم و توانایی ناتو در تقویت سریع برای دفاع از هر عضوی که در معرض تهدیدی قرار گیرد. این اقدامات را به صورت کامل به اجرا خواهیم گذاشت و به هیچ دشمن احتمالی اجازه نخواهیم داد از هیچ‌گونه فرصت احتمالی برای تجاوز استفاده نماید.

در نشست ناتو در مادرید در ماه جون سال 2022م، پیمان‌نامه‌ی مفهوم استراتژی جدید ناتو منتشر گردید و روسیه در آن به عنوان تهدید بزرگ و مستقیم برای امنیت اعضای ناتو خوانده شد، اما از چین به عنوان چنین تهدیدی یاد نگردید، بلکه گفته شد که چین چالشی در برابر پیمان ناتو و ارزش‌های آن به شمار می‌رود. در بیانیه‌ی مذکور: «روسیه مسئول تمام آن چه که در اوکراین جریان دارد، خوانده شده و گفته شده که این کشور، امنیت و صلح اروپا را تهدید می‌کند، حتی امنیت و صلح اماکن دیگری از جهان را نیز تهدید می‌کند.» در بیانیه اشاره شده به این که: «روسیه در عرصه‌های متعددی فعال گردیده و حضورش را در منطقه‌ی بحر بالتیک، بحر سیاه و بحر مدیترانه افزایش داده و توانایی‌های عظیم نظامی خود را در قطب شمال حفظ نموده است. هم‌چنین روسیه متهم شده که در مناطق نزدیک به مرزهای ناتو دست به یک سلسله فعالیت‌های تحریک‌آمیز زده و مانورهای گسترده‌یی را راه‌اندازی نموده بدون این که از آن خبر دهد و در مناطق همسایه‌ی جنوبی پیمان ناتو، مخصوصاً منطقه‌ی خاورمیانه و شمال افریقا و ساحل، تنش‌ها و ناآرامی‌هایی را به بار آورده است.

با وجود این همه، بازهم در بیانیه گفته شده: «پیمان ناتو قصد ندارد با روسیه مواجه شود و این که ناتو، تهدیدی برای روسیه نیست،

اما سیاست‌ها و اقدامات خصمانه‌ی آن، مانع مشارکت روسیه با ما می‌شود.» (منبع: الجزیره، 11 جولای 2023م)

این اظهارات به هدف مغشوش ساختن روسیه مطرح گردیده و سعی می‌شود با چنین اظهاراتی فضا را طوری بسازند که روسیه گمان کند شاید غرب به آن دلسوزی نموده و با آن تفاهم کند. پس غرب سعی دارد از یک طرف روسیه را میان امید به تفاهم و خروج از تنگنای اوکراین به گونه‌ی آبرومندانه درحالی‌که در این جنگ دخیل شده و اهداف خود را بدست نیاورده و بسیار دشوار شده است تا به هدف خود برسد و میان ناامیدی از چنین تفاهمی و دست و پا زدن در این مرداب تا زمانی طولانی و نتایج نامعلوم از طرف دیگر، متردد کند. بناءً در این وضعیت نامعلوم و به درازا کشیدن جنگ اوکراین توسط غرب و در رأس آن امریکا، هدف غرب این است که اهداف خود را متحقق نماید. به نظر می‌رسد، تمام دولت‌های غربی و نیز جاپان در حال حاضر با دیدگاه امریکا موافقت نموده اند، مبنی بر این که روسیه باید در این جنگ شکست خورده و اوضاع این کشور، مخصوصاً رهبری سیاسی آن باید تغییر کند.

رهبران گروه هفت در بیانیه‌یی که در حاشیه نشست فوق منتشر نمودند، گفته اند که: «از اوکراین در دفاع اش در برابر تجاوز روسیه هم چنان حمایت خواهند نمود، حتی اگر این تجاوز به درازا هم بکشد.» (بی بی سی، 12 جولای 2023م)

5. اعضای ناتو به توانایی‌های هسته‌یی خود بالیده و اعلان نمودند که در راستای گسترش بیش تر آن کار خواهند نمود؛ چنان چه در بند 44 بیانیه گفته شده: «قدرت هسته‌یی استراتژیک پیمان ناتو، مخصوصاً امریکا، امنیت را ضمانت نموده و مانع هرگونه تجاوز می‌شود. ناتو تمام گام‌های لازم برای ضمانت صداقت دفاع هسته‌یی و فعالیت‌های آن را برخواهد داشت. به‌روز رسانی توانایی‌های هسته‌یی پیمان ناتو جهت افزایش انعطاف‌پذیری و توانایی هماهنگی با پیشرفت‌های جهانی ادامه خواهد داشت.»

آنان به گونه غیر مستقیم روسیه را در صورت استفاده از سلاح هسته‌یی در جنگ با اوکراین تهدید نموده گفتند: «هرگونه استفاده از سلاح هسته‌یی علیه اعضا، باعث تغییر بنیادین در کشمکش "اوکراین" خواهد شد.» نشست ناتو در گردهمایی اخیرش و مشخصاً در بند 28 بیانیه پایانی خود تأکید نمودند که: «آنان حد اقل 2% از مجموع درآمد سالانه داخلی خود را صرف هزینه‌هایی نظامی خواهند نمود و این کار را به هدف حفاظت از برتری تکنولوژی و تداوم در به‌روز نمودن و اصلاح نیروهای ناتو انجام می‌دهند و این به معنای رقابت جدید تسلیحاتی خواهد بود. آنان برای هماهنگ نمودن ناتو برای عصر جدیدی از دفاع جمعی کار خواهند کرد و اعضای ناتو در تعهدات و عزم خویش برای پیروزی علیه هر تجاوزگری پایبند می‌باشند و از سراسر سرزمین مربوط به اعضا اعم از زمین، هوا و بحرها دفاع خواهند کرد.» پس غرب به رهبری امریکا سعی دارد توانایی‌های هسته‌یی خود را بالا برده و هشدار می‌دهد که از آن استفاده خواهد نمود، و نیز تلاش دارد توانایی‌های نظامی خود را در تمام سطوح بالا ببرد. این در حالی است که با هر دولت دیگری که در سدد داشتن توانایی هسته‌یی و یا گسترش آن و یا هم گسترش توانایی‌های نظامی خود باشد، می‌جنگد. چنان چه فعالیت‌های هسته‌یی ایران و کوریای شمالی و تجارب آن در گسترش توانایی‌های موشکی را به شدت تقبیح نمودند، چنانچه در بندهای 56، 57 و 84 از آن یادآوری کرده است.

6. در مورد چین آنان در بندهای 6، 23، 24، 25 و 55 اشاره نموده و «خواسته‌های چین و سیاست‌های اجباری و علنی آن مبنی بر به چالش کشیدن منافع، امنیت و ارزش‌های آنان را تقبیح کردند و استراتژی، اهداف و فعالیت‌های نظامی چین را پوشیده خواندند.» چنان چه آنان به این باور اند که: «عملیات هیبریدی و سایبری خبیثانه چین و نیز لحن رویارویی و معلومات گمراه کننده آن، اعضای ناتو را هدف قرار داده و به امنیت این پیمان ضربه می‌زند.» اعضای ناتو ادعا کرده اند که: «چین از نفوذ اقتصادی خود برای ایجاد وابستگی استراتژیک و تقویت نفوذ خود استفاده نموده و با جدیت تلاش می‌کند نظم بین‌المللی مبتنی بر قانون را تضعیف نماید، به شمول عرصه‌های فضایی، الکترونیکی و بحری. هم‌چنین سعی دارد عرصه‌های تکنولوژی، صنایع، زیربنای حیاتی، منابع استراتژیک و مسیرهای تامیناتی را زیر تسلط خود قرار دهد.» اعضای ناتو از چین خواستند: «به صفت یکی از اعضای دایم شورای امنیت ملل متحد، نقش سازنده‌یی داشته و جنگ روسیه علیه اوکراین را تقبیح نماید و از هرگونه حمایت از تلاش‌های نظامی روسیه به هر شکل ممکن دوری جسته و از برجسته نمودن ادعای دروغین روسیه که اوکراین و ناتو را در جنگ علیه اوکراین ملامت می‌کند، دست بردارد.» اما در عین حال؛ اعضای این پیمان بر این تأکید نمودند که: «آماده اند در مشارکت سازنده با چین پایبند باشند، به شمول شفافیت در مبادلات به هدف حمایت از منافع استراتژیک.»

پس دیده می‌شود که اعضای ناتو، چین را به عنوان تهدیدی برای غرب و ناتو اعلان نکردند، هرچند آرمان‌های آن مبنی بر تهدید منافع و تسلط جهانی غرب را تقبیح نمودند، یعنی تسلط غرب بر جهان به رهبری امریکا. آنان استراتژی و اهداف نظامی چین را

"پیچیده" خواندند. ما در یکی از پاسخ به پرسش‌های خود زیر عنوان "سفر بلنکن به چین" که به تاریخ 3 جولای 2023 منتشر گردید، به این موضوع اشاره نموده گفتیم: «اما یکی از اهداف مهم این سفر که برآورده نشد، این بود که امریکا قصد داشت کانال ارتباطی میان نظامیان چین و امریکا را به اهدافی شبیه به تجسس، باز نماید! انگار چین به این هدف پی برده و با گشودن چنین کانالی با قاطعیت مخالفت نمود.»

اعضای ناتو در این نشست خویش بالای شرکت‌های منطقه‌ی تمرکز نمودند، چنان‌چه در ماده 85 بیانیه خویش به «تهدیدهای چین در منطقه بحر هند و آرام اشاره نمودند.» آنان ادعا نمودند که: «تحولات آن‌جا مستقیماً بالای امنیت اروپا و منطقه ناتو تأثیر گذار است.» آنان: «از مشارکت جاپان، استرالیا، نیوزلند و کوریای جنوبی و تقویت گفتگوهای همکاری با آنان استقبال نمودند.» پس امریکا سعی دارد هرگونه فشاری را بالای چین اعمال نماید و از ناتو برای افزایش این فشارها استفاده می‌نماید.

7. بیانیه پایانی ناتو به تسلط غرب بالای خاورمیانه و افریقا نیز پرداخته، چنان‌چه در بند 82 و 83 آن گفته شده: «خاورمیانه و افریقا دو منطقه دارای اهمیت استراتژیک بوده و تلاش خواهیم نمود مشارکت سیاسی و روابط دیپلماتیک جهانی مان را با شرکای دیرین مان در گفتگوهای خاورمیانه و پیشگامی استانبول برای همکاری، استحکام بیشتری ببخشیم. هم‌چنین با سازمان‌های منطقه‌ی دارای روابط، به شمول اتحادیه افریقا و شورای همکاری‌های خلیج، روابط بیشتری برقرار خواهیم نمود. پیمان ناتو اقدامات لازم را برای تقویت توانایی‌های عراق، اردن، موریتانیا و تونس برخواهد داشت و با مسئولین اردن در تماس خواهیم شد که اگر ممکن باشد، دفتر روابط ناتو را در عمان تاسیس نماییم.» در بیانیه تأکید شده که: «به عراق و تحقق صلح در آن کمک خواهد شد و با گروه "داعش" مبارزه خواهیم نمود و بر اساس خواست حکومت عراق؛ پیشنهاد گسترش مسؤولیت ناتو در عراق را بررسی خواهیم نمود تا مشوره‌های لازم برای وزارت داخله عراق در خصوص پولیس اتحادی داده شود.»

این بدان معناست که ناتو این منطقه را منطقه خالص زیر نفوذ غرب تلقی می‌نماید که امریکا تلاش دارد نفوذ خود را در آن تقویت کند و طوری وانمود می‌کند که انگار امریکا سعی دارد منافع ناتو را در این دو منطقه تأمین نماید؛ منطقه‌ی که شاهد رقابت‌های جهانی بر سر نفوذ در آن جریان دارد، مخصوصاً میان امریکا و انگلیس و فرانسه.

8. شکی نیست که مفکوره بلاک‌ها یکی از خطرناک‌ترین مفکوره‌ها بر جهان می‌باشد، چنان‌چه در کتاب خود زیر عنوان "مفاهیم سیاسی حزب التحریر" به آن اشاره نموده ایم. این مفکوره در گذشته باعث جنگ‌های جهانی گردید و نیز باعث تجاوز به افغانستان، عراق و لیبیا شد. پیمان "ورشو" که رقیب "ناتو" بود و خطری برای غرب تلقی می‌گردید، منحل شد و اینک منحل شدن ناتو نیز یک امر لازمی گردیده است. اما امریکا اصرار دارد این پیمان باقی بماند تا تسلطش بر دولت‌های غربی، مخصوصاً اتحادیه اروپا ادامه یابد و نیز از آن علیه سایر دولت‌ها استفاده نماید. بناء ائتلاف "ناتو" بدون تردید خطرناک‌ترین بلاکی است که سرنوشت بشریت را تهدید می‌کند؛ تشکلی که تاریخ هرگز شاهد بزرگی و قدرت آن نبوده، چنان‌چه شامل دولت‌هایی می‌شود که سلاح‌های کشتار جمعی و امکانات صنعتی و تکنولوژیکی فراوانی دارند و توسط امریکا رهبری می‌شوند؛ امریکایی که خود بزرگ‌ترین و خطرناک‌ترین دولت استعماری جهان می‌باشد، چنان‌چه در جاپان از سلاح هسته‌ی کار گرفت و اینک تأکید دارد که باید دامنه تولید این سلاح را گسترش داده و آن را تقویت نماید تا به این ترتیب هشدار آغاز جنگ‌های ویران‌گر در جهان جدی‌تر شود و تا نفوذ خود را در هرکجا گسترش دهد و تسلط خود را بر سراسر جهان تحمیل کند.

کار برای تقویت و گسترش این ائتلاف در حقیقت جنایتی نابخشودنی در حق بشریت است؛ زیرا باعث جنگ‌های ویران‌گر و تجاوزگرانه خواهد شد و به دولت‌های عضو در آن جرئت می‌دهد به دیگران تجاوز نمایند، زیرا دولت‌های زیادی هستند که از او حمایت خواهند نمود و به این ترتیب، خسارت‌های انسانی و مادی چند و چندین برابر می‌گردد. هیچ راهی برای معالجه این مشکل وجود ندارد مگر جنگیدن در برابر مفکوره "بلاک‌ها" و مفکوره تداوم "ناتو". باید دانست که هیچ‌گونه توجیهی برای وجود این مشکل وجود ندارد؛ زیرا این یک ائتلاف متجاوز است و باید برای منحل نمودن آن و سایر تشکل‌ها، افکار عامه جهان را بسیج نمود. اینجاست که نیاز جهان به وجود دولتی که آن را از این وضعیت اسفبار نجات دهد، به شدت محسوس می‌شود و روشن است که هیچ دولتی، بجز دولت خلافت اسلامی، شایستگی پرداختن به این مسئولیت را ندارد؛ دولتی که منبع خیر برای بشریت و رحمتی برای جهانیان خواهد بود.

﴿وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ﴾ [انبیاء: 107]

ترجمه: و تو را جز رحمتی برای جهانیان نفرستادیم.

30 ذو الحجة 1444 هـ.ق.

18 جولای 2023 م.

مترجم: عبدالله دانشجو